

Tematy prezentacji na ustną część egzaminu z języka polskiego w sesji wiosennej roku szkolnego 2014/2015

I. Literatura

1. Literatura w służbie idei. Przedstaw epoki, które narzucały tekstom literackim służebną rolę i oceń, jak wpłynęło to na ich wartość artystyczną.
2. Dialog z tradycją w poezji współczesnej. Omów temat, analizując wybrane teksty poetyckie.
3. Motyw żeglugi w literaturze. Przedstaw jego znaczenie oraz sposoby ujęcia w wybranych utworach różnych epok.
4. Obrazy miejsc sakralnych w literaturze pozytywizmu. Przedstaw je i określ ich funkcje w budowaniu przesłania dzieła literackiego. Odwołaj się do wybranych tekstów.
5. Groteska jako kategoria estetyczna w utworach literackich różnych epok. Przeanalizuj funkcjonowanie motywu.
6. Groteska i absurd w dramacie współczesnym. Odwołując się do właściwych utworów, zinterpretuj te zjawiska.
7. Sceny powitań i pożegnań w literaturze polskiej. Omów funkcje motywu i sposób jego przedstawienia.
8. Różne sposoby funkcjonowania motywu wędrowki. Przedstaw temat, odwołując się do przykładów z literatury polskiej i obcej.
9. Motyw prometeizmu w literaturze. Przedstaw jego znaczenie oraz sposoby ujęcia w wybranych utworach różnych epok.
10. Bohater w poszukiwaniu sensu istnienia. Omów temat na przykładach z różnych epok literackich.
11. Rozpacz jako temat literatury XX wieku. Przedstaw temat na wybranych przykładach różnych rodzajów literackich.
12. Wisława Szymborska – poetka pytań i wątpliwości. Omów zagadnienie, analizując i interpretując wybrane wiersze noblistki.
13. Inspiracje biblijne i antyczne w twórczości Zbigniewa Herberta. Przedstaw na wybranych przykładach.
14. Motyw „płaszczka i szpady” w literaturze polskiej i obcej. Przeanalizuj celowo dobrane teksty.
15. Zaprezentuj motyw morza w literaturze, odwołując się do wybranych przykładów. Zwróć uwagę na sposób przedstawienia motywu i jego funkcje.
16. Portrety wielkich wodzów w literaturze. Interpretując wybrane dzieła, zwróć uwagę na różne realizacje motywu i jego funkcje.
17. Kryminał jako gatunek literacki. Odwołując się do wybranych przykładów polskich i obcych, zwróć uwagę na konstrukcję fabuły i charakterystyczne środki wyrazu.
18. Góry jako inspiracja twórców różnych epok. Przedstaw funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach.
19. Cztery pory roku w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw różne sposoby kreacji i funkcjonowania motywu.
20. Ewolucja dramatu jako gatunku literackiego. Przedstaw na wybranych przykładach.

II. Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Bohater literacki a jego kreacja filmowa. Porównaj wizje autorskie i reżyserskie tej samej postaci.
2. Polacy w satyrze i karykaturze. Przedstaw funkcje i sposoby kreowania portretów Polaków w literaturze i sztuce.
3. Między literaturą a sztukami plastycznymi. Przedstaw wzajemne relacje, analizując twórczość literacką i plastyczną wybranego artysty (np. Wyspiański, Schulz, Witkacy).
4. Zbigniew Herbert i Krzysztof Kieślowski jako komentatorzy dekalogu. Analizując wybrane dzieła, scharakteryzuj różnorodność postaw bohaterów.
5. Naturalizm w malarstwie, filmie i literaturze. Omów artystyczne środki obrazowania na podstawie wybranych przykładów.
6. Niepokoje wieku XVII i ich odbicie w literaturze, malarstwie, muzyce... Omów temat, interpretując wybrane dzieła.
7. Przedstaw symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie, odwołując się do wybranych dzieł.
8. Pokolenie Kolumbów w komentarzu literackim i filmowym. Omów podobieństwa i różnice w sposobie przedstawienia, uwzględnij uwarunkowania literackie, historyczne i biograficzne.
9. Historie mityczne inspiracją dla literatury i filmu. Omów temat na wybranych przykładach.
10. Bitwa jako temat literacki i filmowy. Analizując wybrane dzieła, omów funkcje scen batalistycznych oraz wskaż, jakimi środkami artystycznymi posługują się artyści w ukazywaniu walki.
11. Motyw ptaków w literaturze, filmie i malarstwie. Interpretując wybrane dzieła, zwróć uwagę na różne realizacje motywu oraz specyfikę środków obrazowania.
12. Problemy kobiety współczesnej w literaturze i filmie. Przedstaw wielowymiarowość zjawiska w celowo dobranych przykładach.
13. Historia utrwalona w słowie i na płótnie. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.
14. Siła oddziaływania teatru. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych dramatów i ich inscenizacji.
15. Filmy Jerzego Hoffmana jako interpretacje utworów Henryka Sienkiewicza. Omów i oceń relacje między dziełem literackim a jego adaptacją.
16. Różne sposoby interpretowania dzieła literackiego poprzez jego ekranizację. Przedstaw odwołując się do wybranych przykładów.
17. „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza a sztuka ilustracji eposu. Dokonaj analizy wybranego materiału.
18. Cechy impresjonistycznego postrzegania świata. Określ je na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i malarskich przełomu XIX i XX wieku.
19. Środki artystycznego wyrazu typowe dla ekspresjonizmu. Określ ich cechy i funkcje, analizując wybrane dzieła literackie i malarskie przełomu XIX i XX wieku.
20. Adaptacje teatralne i filmowe „Dziadów” Adama Mickiewicza. Omów stosunek poszczególnych reżyserów do dzieła romantycznego.

III. Język

1. Zanalizuj i oceń najciekawsze nazwy sklepów, kawiarni, restauracji i instytucji w Twoim regionie. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w nich

odbicie.

2. Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów zagadnienie na podstawie wybranych tekstów poetyckich.
3. Środki retoryczne w utworach literackich, publicystycznych i użytkowych. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj ich funkcje.
4. Język mówiony jako tworzywo literatury. Dokonaj analizy wybranych utworów, w których została wykorzystana ta odmiana języka.
5. Twórcze wykorzystania stylów funkcjonalnych (np.: urzędowego, potocznego) w poezji XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach.
6. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
7. Znaczenie podstawowe i metaforyczne wyrazów oraz związków frazeologicznych. Omów zagadnienie, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
8. Sposoby indywidualizacji języka bohaterów. Scharakteryzuj język wybranych postaci literackich.
9. Na podstawie zgromadzonego materiału językowego, scharakteryzuj i oceń zjawisko mody na zapożyczenia z określonego języka w wybranych epokach.
10. Język ezopowy w literaturze. Przedstaw ten sposób wypowiedzi, analizując odpowiedni materiał literacki.
11. Język narzędziem manipulacji. Omów problem, akcentując moralną odpowiedzialność za słowo, odwołując się do utworów literackich.
12. Scharakteryzuj język literatury barokowej. Przedstaw typowe dla epoki środki poetyckiego wyrazu, wskazując związek z duchem epoki.
13. Sztuka przemawiania. Wskaż i omów retoryczne środki perswazji i ekspresji w wybranych tekstach literackich (np. renesansowych, barokowych, oświeceniowych, współczesnych...).
14. Styl i język wybranej epoki kulturowej. Przedstaw temat na podstawie zgromadzonego materiału językowego.
15. Gwara jako tworzywo językowe w dziełach literackich różnych epok. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych przykładów.
16. Archaizacja jako sposób mówienia o przeszłości. Przeanalizuj technikę tej stylizacji, omów funkcję w różnych utworach.
17. Prowokacje językowe w utworze literackim, ich cel i funkcje. Zanalizuj i oceń wybrane przykłady.
18. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Poddaj analizie przykłady ze współczesnej polszczyzny.
19. Nowomowa polskiej powieści produkcyjnej z lat 50 XX wieku. Przeanalizuj cechy zjawiska, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Funkcje kolokwializmów w literaturze współczesnej. Scharakteryzuj zagadnienie, analizując wybrane teksty.
21. Podhale i góralszczyzna jako źródło stylizacji. Poddaj analizie stosowne przykłady.
22. Językowe środki wyrazu w literaturze dla dzieci. Scharakteryzuj ich specyfikę, analizując wybrane przykłady.
23. Moda językowa wśród młodzieży. Zaprezentuj zagadnienie, analizując zebrane przykłady.
24. Język współczesnej młodzieży. Zanalizuj sposób mówienia młodych ludzi na podstawie samodzielnie zebranych przykładów.